

Dokumentas atspausdintas iš teismų praktikos paieškos sistemos INFOLEX. Praktika
(www.teismupraktika.lt)

Kortelė:

2009348_RegNr_I1-2398-816/2021

<http://www.infolex.lt/tp/2009348>

Administracinė byla Nr. I1-2398-816/2021
Teismo proceso Nr. 3-61-3-00591-2021-3
Procesinio sprendimo kategorijos: 37.5; 55.1.3
(S)

VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS

S P R E N D I M A S LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2021 m. birželio 7 d.
Vilnius

Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Jovitos Einikienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja), Violetos Petkevičienės ir Eglės Žulytės-Janulionienės, sekretoriaujant teismo posėdžių sekretorei S. M., dalyvaujant pareiškėjui, viešame teismo posėdyje žodinio proceso išnagrinėjusi tvarka administracinę bylą pagal D. T. (D. T.) patikslintą skundą atsakovui Vilniaus pataisos namams, byloje dalyvaujant trečiajam suinteresuotam asmeniui Kalėjimų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, dėl sprendimų panaikinimo,

n u s t a t ė :

Pareiškėjas D. T. patikslintu skundu prašo panaikinti Vilniaus pataisos namų (toliau – Vilniaus PN) 2020 m. gruodžio 4 d. nutarimą Nr. 28-513 ir Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2021 m. vasario 9 d. sprendimą.

Nurodo, kad 2020 m. lapkričio 27 d. apie 20.20 val. pareiškėjui buvo pasiūlyta atlikti nemokamus darbus. Teigia, kad nesutiko atlikti darbus, nes 2020 m. lapkričio 3 d. kreipėsi į sveikatos priežiūros skyrių dėl (duomenys neskelbtini). Jam buvo išrašyti vaistai, nustatytas gydymas. Be to, medicinos darbuotoja nustatė, jog jis turėtų būti apžiūrėtas (duomenys neskelbtini).

Pažymi, kad 2020 m. lapkričio 6 d. pagal Vilniaus PN patvirtintą grafiką pareiškėjas buvo kviečiamas dirbti, atsisakė dėl tų pačių priežasčių, tačiau nuobauda jam nebuvo paskirta.

Mano, kad atsakovas nepagrįstai neatsižvelgė į jo medicininėje kortelėje esančius duomenis, t. y. tai, kad pareiškėjas laikotarpyje nuo 2020 m. lapkričio 3 d. iki 2020 m. lapkričio 27 d. buvo kreipęsis pas gydytojus dėl (duomenys neskelbtini), jam paskirti vaistai ir jis laukia gydytojo (duomenys neskelbtini) konsultacijos.

Pažymi, kad neatsisako dirbti, tačiau šiuo metu dėl sveikatos būklės dirbti negali. Todėl mano, kad atsakovas ir trečiasis suinteresuotas asmuo priėmė nepagrįstus sprendimus.

Atsakovas Vilniaus PN atsiliepimu su pareiškėjo skundu nesutinka ir prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Nurodo, kad 2020 m. lapkričio 27 d., apie 20.20 val. pareiškėjui, kaip ir kitiems nuteistiesiems, buvo nurodyta išeiti dirbti nemokamus darbus, tačiau pareiškėjas vykdyti pareigūnų nurodymus kategoriškai atsisakė. Iš pareiškėjo sveikatos istorijos išrašo nustatyta, kad atžymų, jog pareiškėjas laikotarpiu nuo 2020 m. lapkričio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. buvo nedarbingas, kad jam reikalingas tausojantis režimas, medicininėje dokumentacijoje nėra. Pareiškėjas, žinodamas, kad negali atlikti paskirto darbo, privalėjo nedelsiant kreiptis į Vilniaus PN esančius sveikatos priežiūros specialistus, tačiau to nepadarė. Vilniaus PN, įvertinęs visą dokumentinę medžiagą, visas aplinkybes, atsižvelgdamas į pareiškėjo pateiktą paaiškinimą, mano, kad visiškai pagrįstai ir teisingai pareiškėjui skyrė Lietuvos Respublikos baudmių vykdymo kodekso (toliau – BVK) 142 straipsnyje numatytą nuobaudą.

Pažymi, kad nėra jokio pagrindo abejoti pareigūnų surašytais tarnybiniais pranešimais, nėra nustatyta, kad pareigūnai dėl kokių nors priežasčių būtų suinteresuoti apkaltinti būtent pareiškėją pažeidus baudmės atlikimo režimo reikalavimus, pareiškėjas taip pat skunde nenurodė suinteresuotumo priežasčių, todėl mano, kad tarnybiniai pranešimai neabejotinai patvirtina pareiškėjo padarytą pažeidimą. Pareiškėjas turėjo laikytis nustatytos tvarkos. Nesilaikydamas nustatytos tvarkos, jis pažeidė skundžiamame nutarime nurodytus baudmės atlikimo režimo reikalavimus, todėl už padarytą pažeidimą jam pagrįstai paskirta nuobauda. Pareiškėjui paskirta nuobauda nėra per griežta (paskirta pati švelniausia nuobauda), skiriant nuobaudą esminiai procedūriniai pažeidimai nebuvo padaryti, tos pačios pozicijos laikosi ir Kalėjimų departamentas, išnagrinėjęs pareiškėjo skundą ikiteismine skundų nagrinėjimo tvarka.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Kalėjimų departamentas atsiliepimu su pareiškėjo skundu nesutinka ir prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Nurodo, kad gavęs pareiškėjo skundą dėl Vilniaus PN direktoriaus jam paskirtos nuobaudos, nagrinėdamas pateiktą dokumentinę medžiagą nustatė, kad pareiškėjas padarė baudmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimą – 2020 m. lapkričio 27 d. apie 20.20 val. kategoriškai atsisakė vykdyti pareigūnų nurodymus, t. y. dirbti nemokamus darbus pagal Vilniaus PN direktoriaus įsakymu patvirtintą grafiką. Dėl pareiškėjo pažeidimo buvo surašyti pataisos įstaigos 2-ojo saugumo valdymo skyriaus pareigūnų 2020 m. lapkričio 27 d. tarnybiniai pranešimai Nr. 118-187-1/2020-11-27 ir Nr. 118-187/2020-11-27, kuriuose nurodytos pažeidimo padarymo faktinės aplinkybės. Vilniaus PN pateiktoje dokumentinėje medžiagoje tinkamai užfiksuotos pareiškėjo padaryto nusižengimo sudėty, t. y. surinkti įrodymai, patvirtinantys nusižengimo faktą ir pareiškėjo kaltę. Pataisos įstaigos pareigūnų veiksmai, kvalifikuojant pažeidimą ir įforminant dokumentinę medžiagą, atitiko teisės aktų reikalavimus.

Teismo posėdyje pareiškėjas skundą palaiko, prašo jį tenkinti iš esmės skunde nurodytais argumentais. Papildomai pažymi, jog nuo šių metų gegužės mėnesio jis iš Vilniaus PN buvo perkeltas į Pravieniškių pataisos namus-atvirąją koloniją. Tik po perkėlimo pareiškėjas buvo apžiūrėtas (duomenys neskelbtini). Pažymi, kad 2020 m. lapkričio 3 d. pirmą kartą kreipėsi į Vilniaus PN sveikatos skyrių dėl kojos traumos. Nurodo, kad koją susižalojo sportuodamas. Dėl kojos traumos

jam buvo atlikta operacija. Jis neatsisako dirbti, tačiau dėl kojos traumos to dabar negali padaryti. Pažymėjo, jog nuobaudos net ir švelniausios pareiškėjui sukelia neigiamas pasekmes, pvz., į tai bus atsižvelgta vertinant pareiškėjo bausmės atlikimo trukmę.

Skundas tenkintinas.

Byloje kilo ginčas dėl Vilniaus PN nutarimo, kuriuo nuspręsta pareiškėjui skirti nuobaudą – papeikimą ir Kalėjimų departamento sprendimo, kuriuo netenkintas pareiškėjo skundas dėl Vilniaus PN nutarimo panaikinimo, teisėtumo ir pagrįstumo.

Nustatyta, kad Vilniaus PN 2-ojo saugumo valdymo skyriaus (toliau – SVS) specialistai 2020 m. lapkričio 27 d. tarnybiniais pranešimais Nr. 118-187, Nr. 118-187-1, informavo Vilniaus PN direktorių apie tai, jog 2020 m. lapkričio 27 d., apie 20.20 val. užtikrinant tinkamą tvarką bei nuteistųjų tarpusavio izoliacijos reikalavimų laikymąsi, pagal direktoriaus 2020 m. lapkričio 3 d. patvirtintą grafiką Nr. 14-3297 buvo organizuotas nuteistųjų, priskirtų drausmės grupei, išvedimas iš kamerų atlikti nemokamus darbus. Pareiškėjui, kaip ir kitiems nuteistiesiems, buvo nurodyta išeiti dirbti nemokamus darbus, tačiau pareiškėjas vykdyti pareigūnų nurodymus kategoriškai atsisakė. Nurodė, kad pareiškėjas pažeidė BVK 12 straipsnio 1 ir 2 dalių, 110 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktų reikalavimus.

Vilniaus PN pareigūnai, vadovaudamiesi BVK 143 straipsnio 2 dalimi, pareiškėjui suteikė galimybę pateikti rašytinius paaiškinimus. Pareiškėjas 2020 m. lapkričio 27 d. pateikė rašytinį paaiškinimą Nr. 132-343, kuriame nurodė, jog 2020 m. lapkričio 27 d. jam buvo pasiūlyta atlikti nemokamus darbus, kuriuos dirbti pareiškėjas atsisakė, nes jautė fizinį skausmą, be to gėrė gydytojo išrašytus vaistus ir laukė etapo į Laisvės atėmimo vietų ligoninę apžiūrai.

2020 m. gruodžio 4 d. surašytas medicininis pažymėjimas Nr. 285, kuriame nurodyta, jog pareiškėjas 2020 m. lapkričio 27 d. į sveikatos priežiūros skyrių dėl sveikatos pablogėjimo nesikreipė.

Vilniaus PN direktorius, atsižvelgdamas į Vilniaus PN pareigūnų tarnybinius pranešimus, taip pat į pareiškėjo rašytinį paaiškinimą bei vadovaudamasis BVK 142 straipsniu ir 143 straipsniu, 2020 m. gruodžio 4 d. nutarimu Nr. 28-513 nuteistajam pareiškėjui paskyrė nuobaudą – papeikimą.

Nesutikdamas su jam paskirta nuobauda pareiškėjas, vadovaudamasis Lietuvos BVK 183 straipsniu, pateikė skundą dėl Vilniaus PN nutarimo panaikinimo Kalėjimų departamento direktoriui. Kalėjimų departamentas 2021 m. vasario 9 d. sprendimu Nr. 2S-582 „Dėl pareiškėjo skundo išnagrinėjimo“ pareiškėjo skundo netenkino.

BVK 12 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad nuteistieji privalo vykdyti įstatymų reikalavimus ir laikytis jiems nustatytų elgesio taisyklių, o 12 straipsnio 2 dalis – nuteistieji privalo vykdyti bausmės vykdymo institucijos, įstaigos arba pareigūno nurodymus ir įsakymus.

BVK 110 straipsnio 1 dalies 1 punktą numato, kad laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji privalo laikytis nustatytos pataisos įstaigų tvarkos, vykdyti pataisos įstaigos administracijos reikalavimus (2 punktą).

Laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems skiriamų nuobaudų rūšis ir tvarką reglamentuoja BVK 142 ir 143 straipsniai. Pažeidimus padariusiems nuteistiesiems nuobaudos skiriamos tam įgalioto pareigūno nutarimu arba įsakymu.

Pagal 142 straipsnio 1 dalies 1 punktą už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimą nuteistiesiems gali būti skiriamas papeikimas. Tai švelniausia iš BVK 142 straipsnio 1 dalyje nustatytų nuobaudos rūšių. Nuobauda skiriama pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu (BVK 143 straipsnio 1 dalis).

Teismui yra pateiktas Vilniaus PN direktoriaus patvirtintas 2020 m. lapkričio mėn. nuteistųjų priskirtų drausmės grupei įtraukimo į nemokamus darbus 2020 m. lapkričio mėn. grafikas, iš kurio matyti, jog pareiškėjas grafike nurodomas kaip darbingas asmuo, numatyta, jog jis turėtų dirbti nemokamus darbus užimtumo patalpoje (20), pasivaikščiojimo kiemelyje (27), priėmimo patalpoje (6) ir laiptinėje nuo 1 iki 3 aukšto (13). Pažymėta, jog įtraukimo į nemokamus darbus dieną nuteistasis turintis laikiną nedarbingumą (būtina pažyma iš Sveikatos priežiūros tarnybos) ar dėl kitų priežasčių

negalintis atlikti BVK 134 straipsnio 1 dalyje nurodytų darbų, suteikiama galimybė minėtus darbus atlikti kitomis dienomis. Tokie darbai neturi trukti ilgiau kaip dvi valandas per dieną.

Pareiškėjas nurodo, kad jaučia skausmą, (duomenys neskelbtini). Iš pateiktos pareiškėjo sveikatos istorijos nuorašo matyti, jog pareiškėjui 2020 m. lapkričio 3 d. išduotas medicininis pažymėjimas Nr. 249 (Forma Nr. 046/a), kuriame nurodyta, jog 2020 m. lapkričio 3 d. pareiškėjas lankėsi sveikatos priežiūros skyriuje dėl (duomenys neskelbtini) skausmų, jam paskirtas gydymas – (duomenys neskelbtini) tepalas. Jam taip pat paskirta gydytojo (duomenys neskelbtini) konsultacija. 2020 m. gruodžio 1 d. ir toliau pareiškėjui skirtas (duomenys neskelbtini) tepalas. Pareiškėjo sveikatos istorijos išrašė žymėjimo, kad pareiškėjas dėl (duomenys neskelbtini) skausmų būtų nedarbingas ar, kad pareiškėjui reikalinga tausojantis režimas, taip pat rekomendacijų dėl tam tikro pobūdžio darbų, nėra. Taigi neginčijamai nustatyta, kad pareiškėjas turi kelio traumą ir kad jam yra skirtas ne tik (duomenys neskelbtini), bet ir paskirta konsultacija pas gydytoją specialistą – gydytoją (duomenys neskelbtini). Teismas pažymi, kad BVK 7 straipsnio 1 dalyje, įtvirtinant humanizmo principą bausmių vykdymo sistemoje, nustatyta, kad vykdant bausmę, nesiekama žmogaus kankinti, žiauriai su juo elgtis arba žeminti jo orumą. Be to, kiekviena taikoma ar skiriama drausminė priemonė turi būti adekvati padarytam pažeidimui. Nuobaudos (papeikimo) skyrimo nuteistajam, kuris turi atitinkamų sveikatos sutrikimų, neatitiktų protingumo, humanizmo bausmių vykdymo principų ir būtų neproporcinga nuobauda, įvertinus tai, kad sveikatos išrašė įrašas dėl pareiškėjo galėjimo dirbti nėra užpildytas ne dėl pareiškėjo valios nebuvimo, bet dėl to, kad jis negauna atitinkamo gydytojo specialisto (duomenys neskelbtini) konsultacijos. Tai, kad pareiškėjo sveikatos išrašė nėra žymėjimo, kad pareiškėjas dėl (duomenys neskelbtini) būtų nedarbingas ar kad pareiškėjui reikalinga tausojantis režimas, nesudaro pagrindo nustatytas faktines aplinkybes vertinti kitaip, kadangi nėra duomenų, jog pareiškėjas būtų atsisakęs vykti pas gydytoją specialistą, o pareiškėjui (duomenys neskelbtini) jau buvo anksčiau nustatyta, įrašytas nukreipimas pas gydytoją specialistą konsultacijai, pataisos namų įstaigai šios aplinkybės žinomos. Atsakovas nepagrindė pozicijos nenuoseklumo vertinant pareiškėjo situaciją dėl galimybės dirbti nemokamus darbus ir paskirtos nuobaudos proporcingumo šiuo atveju, įvertinus ir tai, kad pataisos įstaiga turi užtikrinti patekimą pas gydytoją specialistą. Tai, kad pareiškėjas nesikreipė dėl sveikatos būklės pablogėjimo atsisakymo dirbti nemokamus darbus dieną, pataisos įstaigai neužtikrinus galimybės patekti pas gydytoją specialistą, neduoda pagrindo teigti, kad pareiškėjas nepagrįstai atsisakė dirbti nemokamus darbus.

Atsižvelgiant į šias nustatytas faktines aplinkybes, pareiškėjo skundas yra tenkintinas, panaikinant skundžiamus nutarimus dėl nuobaudos pareiškėjui paskyrimo.

Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 41 straipsniu, 84 straipsniu, 86–87 straipsniais ir 88 straipsnio 2 punktu, 132 straipsnio 1 dalimi bei 133 straipsniu,

n u s p r e n d ž i a:

Patenkinti pareiškėjo D. T. (D. T.) skundą.

Panaikinti Vilniaus pataisos namų 2020 m. gruodžio 4 d. nutarimą Nr. 28-513 ir Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2021 m. vasario 9 d. sprendimą.

Sprendimas per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų nuo jo paskelbimo apeliacine tvarka gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, paduodant skundą per Vilniaus apygardos administracinį teismą.

Teisėjos Jovita
Einikienė

Violeta
Petkevičienė

Eglė Žulytė-
Janulionienė